



Ὁμιλία στὴν Ἐκδήλωσι «Εὐχαριστήρια 2025»

† Κυριακή, 6η Ὀκτωβρίου 2025 ἐκ. ἡμ.

Αἴθουσα Τελετῶν Β' Γυμνασίου Ἄνω Λιοσίων Ἀττικῆς

Ἀναμνήσεις

Σεβασμιώτατοι, ἅγιοι πατέρες, μητέρες, ἀδελφές καὶ ἀδελφοί,

Πέρασαν τώρα δεκατρία ἔτη ἀπὸ τότε ποὺ ἀπὸ μᾶς χωρίσθηκε σωματικῶς ὁ μακαριστὸς Μητροπολίτης Κυπριανός, καὶ ἄλλα ἑπτὰ περίπου ἀπὸ τότε ποὺ στερηθήκαμε τὴν ἐπικοινωνία μαζί του, ὥστε τώρα ὑπάρχει μία γενεὰ Ἀγιοκυπριανιτῶν ποὺ μεγάλωσε, βέβαια, μὲ τὴν παρακαταθήκη ποὺ μᾶς ἄφησε, ἀλλὰ χωρὶς νὰ τὸν γνωρίζη προσωπικῶς. **Γιὰ** αὐτὸν τὸν λόγο σκέφθηκα νὰ δώσω σήμερα, ἐπικαλούμενος τὶς εὐχές του, μία σκιαγραφία τῆς προσωπικότητος καὶ τῆς βιοτῆς του ἀπὸ τὴν προσωπικὴ μου πεῖρα σαράντα ἐτῶν συγκατοικήσεως μαζί του. **Δὲν** θὰ ἀναφερθοῦμε ἐδῶ στὴν πορεία τῆς ζωῆς του, ἀλλὰ στὶς ιδιότητες τῆς μοναδικῆς του προσωπικότητος, ποὺ τὸν ἔκαναν ἓνα ἀπὸ τὰ πιὸ ἐξέχοντα ἐκκλησιαστικὰ πρόσωπα τῆς ἐποχῆς του.

Ὁ Πατέρας μας, ὅπως ἤθελε ὁ ἴδιος νὰ τὸν ὀνομάζομε, διότι ἐξέφραζε ἀκριβῶς τὴν σχέση που ἔπρεπε νὰ ἔχομε ἡμεῖς τὰ πνευματικά του τέκνα μαζί του, δὲν ἦταν κατὰ κόσμον μορφωμένος. **Ἀπλῶς** τελείωσε τὸ σχολεῖο καὶ ἀμέσως, παρὰ τὴν ἐξαιρετικὴ του εὐφυΐα, ἀναγκάσθηκε νὰ ἐργάζεται γιὰ τὴν συντήρηση τῆς οἰκογενείας. **Μάλιστα** ὅταν εἶδε τὴν διεφθαρμένη ζωὴ μιᾶς ἱερατικῆς σχολῆς, στὴν ὁποῖα τὸν ἔστειλε ἓνας καλὸς ἱερεὺς νὰ σπουδάσει, *ἔφυγε τρέχοντας* μετὰ ἀπὸ λίγες μόνο ἡμέρες. **Ἡ** μόρφωσίς του ἦταν τελείως ἄλλης μορφῆς, μόρφωσις πατερικὴ, δημιουργημένη ἀπὸ τὴν διπλῇ πηγὴ τῶν πατερικῶν συγγραμμάτων καὶ τὴν συμ-



βουλή τῶν συγχρόνων Γερόντων. **Συνέχεια** ὁ λόγος του ἀνέφερε τὰ παραδείγματα που εἶχε λάβει ἀπὸ ἱεροὺς ἄνδρες καὶ γυναῖκες, διὰ νὰ ἀναφέρω ἐδῶ μόνο μερικοὺς: τὸν Πατέρα Εὐγένιο Λεμονή, τὸν Πατέρα Φιλόθεο Ἀγγελάκη, τὴν Γερόντισσα Μαγδαληνὴ τῆς Αἰγίνης, τὸν Κρήτης Τιμόθεο, τὸν Πατέρα Ἀπόστολο τοῦ Ἀγρινίου, τὸν Πατέρα Ἀμφιλόχιο τῆς Πάτμου, τὸν Ἅγιο Γλυκέριο τῆς Ρουμανίας, καὶ πλείστους ἄλλες ἀγίες μορφές τῆς ἐποχῆς μας, καὶ ὅπως εἰδικῶς τὸν πνευματικό του πατέρα, τὸν Π. Φιλόθεο Ζερβάκο, καὶ τὴν Ὁσία Μυρτιδιώτισσα τῆς Κλεισούρας, τὴν ὁποία ἐκεῖνος ἔκανε γνωστὴ παγκοσμίως. **Ἦταν** ἔτσι τελείως φυτευμένος καὶ στερεωμένος στὴν ζωντανὴ Παράδοση τῆς Ὁρθοδοξίας, καὶ ἀντλοῦσε τὴν δική του διδασκαλία ἀποκλειστικὰ ἀπὸ τὶς καθαρὲς πηγές τοῦ Ὁρθοδόξου πολιτισμοῦ καὶ πείρας. **Τίποτε** στὸν λόγο του δὲν ἦταν ἀπλῶς προῖον τῆς δικῆς του διανοητικῆς ἐργασίας, ἀλλὰ τὰ πάντα ἦταν ἀπὸ τὴν αὐθεντικὴ πείρα τῆς Ἐκκλησίας. **Λόγος** αὐθεντικός, καὶ δι' αὐτὸ πιστευτὸς καὶ πειστικός.

Τὸ σπάνιο χάρισμα τοῦ λόγου καὶ τῆς ὁμιλίας του πῆγάζαν ἀπὸ αὐτὴν τὴν αὐθεντικότητα. **Πολλές** φορὲς μᾶς ἔλεγε, ὅτι ὅταν ὁμιλοῦσε, ὁ πρῶτος ἀκροατὴς ἦταν ὁ ἴδιος, δηλαδὴ ὁ λόγος του δὲν ἦταν καρπὸς τῆς δικῆς του σκέψεως, οὔτε μελέτης οὔτε ἐτοιμασίας, ἀλλὰ τῆς φωτίσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, καρπὸς προσευχῆς γιὰ τὴν ὠφέλεια τῶν ἀκροατῶν, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἰδίου. **Λόγος** μεστός, λόγος κατανοητός, λόγος προσιτός, καὶ μακριὰ ἀπὸ κάθε ὑποκρισία ἢ πλαστὴ κομπόσητα, πράγματα ποὺ κάνουν τόσα κηρύγματα ἄλλων, κατὰ τὰ ἄλλα σεβαστῶν, προσώπων κουραστικά καὶ τελικῶς ἀνωφελή.

Ἄλλο δῶρον τοῦ Θεοῦ ἦταν ἡ ἀπέραντή του μνήμη. **Οἱ** περισσότεροι ἀπὸ μᾶς διαβάζομε ἓνα βιβλίο ἢ ἀκοῦμε μία ὠφέλιμη ἱστορία, καὶ σὲ λίγες ὥρες, ἢ τὸ πολὺ σὲ λίγες μέρες τὰ ἔχουμε ξεχάσει. **Ὁ** Πατέρας μας ποτέ! **Ἐγὼ** τὸν ὑπηρετοῦσα πάντα ὡς διερμηνέας στὰ ταξίδια στὸ ἐξωτερικό, καὶ θυμᾶμαι τὴν ἐκπληξή μου, ὅταν ἐκεῖνος χρόνια ἀργότερα διηγίontan ἱστορίες ποὺ εἶχα μεταφράσει ὁ ἴδιος, ἀλλὰ εἶχα τελείως ξεχάσει. **Τίποτε** τὸ ὠφέλιμο δὲν τὸν ξέφευγε!

Ὁ λόγος του, διότι δὲν ἦταν λόγος θεωρητικός, ἀλλὰ λόγος προσωπικῆς πείρας, γέμιζε τὴν ψυχὴ τῶν ἀκροατῶν, καὶ ἀπαιτοῦσε τὴν προσοχὴ ὡς αὐθεντικός. **Καὶ** αὐτὸ ἴσχυε τόσο γιὰ τὸν δημόσιο λόγο ὅσο καὶ γιὰ τὸν προσωπικό. **Ἦταν** πραγματικῶς θεοδίδακτος, διότι ὁ λόγος του ἦταν προῖον τῆς δικῆς του πνευ-

ματικής πείρας, όχι κάποιας μελέτης ή κοσμικής σοφίας. **Δ**ὲν θέλω ἐδῶ νὰ δώσω τὴν ἐντύπωση, ὅτι καταφρονοῦσε τὴν κοσμικὴ μόρφωση, διότι εἶχε πάντοτε τὸν πρέποντα σεβασμὸ γιὰ τὴν κατὰ κόσμον ἐπιστήμη, ἀλλὰ νὰ τονίσω τὴν ὑπερφυσικὴ ἀρχὴ καὶ πηγὴ τῆς δικῆς του σοφίας.

Ἄλλο χαρακτηριστικὸ τῆς προσωπικότητός του, ποὺ δοκίμαζα πολλές φορές στὴν διάρκεια τῶν ταξιδιῶν μας στὸ ἐξωτερικό, ἦταν ἡ ἐτοιμότητα νὰ ἀντλεῖ ὠφέλεια καὶ ἀπὸ τὰ πρὸ ἀπροσδόκητα παραδείγματα. **Π**αραδείγματος χάριν, θυμᾶμαι καλὰ τὴν πρωτοβουλία του νὰ ἐπισκεφθῇ τὶς κοινότητες τῶν Amish στὴ Πενσυλβάνια τῆς Ἀμερικῆς, ἀκόμη καὶ ἓνα βουδδιστικὸ μοναστήρι στὴν Καλιφόρνια, ἡ ἓνα νὰ τῶν Ἰνδουιστῶν στὸ Ναϊρόμπι! **Ἀ**πὸ τοὺς Προτεστάντες στὴν Ἀμερικὴ ἔλαβε τὸ καλὸ παράδειγμα τῆς καθαρῆς, ἀγνῆς καὶ φυσικῆς κοινωνικῆς ζωῆς, ἀπὸ τὸ δεῦτερο τῆς κρυφῆς δυνάμεως τῶν πνευμάτων τῆς πονηρίας. **Δ**ὲν ἀναπαύοταν ποτὲ μὲ αὐτὰ ποὺ ἤξερε, ἀλλὰ πάντα ἤθελε νὰ μάθει, ὅχι, βέβαια, ἀπλῶς γιὰ τὴν ἀπόκτηση γνώσεων, ἀλλὰ γιὰ τὴν ὠφέλεια ποὺμποροῦσε νὰ μεταδίδει μὲ τὶς ἐμπειρίες του.

Αὐτὸς ὁ χαρισματικὸς χαρακτήρας του τὸν ἔκανε νὰ εἶναι προσιτὸς σὲ ἀνθρώπους ὅλων τῶν κοινωνικῶν τάξεων. **Θ**υμᾶμαι τὴν ἴδια στιγμὴ μαζί του νὰ ἔχω συναντήσῃ καὶ συζητήσῃ ἐπὶ μακρὸν μὲ δύο βασιλεῖς, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά, τὴν στενὴ φιλία ποὺ διατηροῦσε μὲ μία ἀγράμματα γιὰ τὴν Εὐβοία, ποὺ ἐπισκεπτόταν κάθε φορὰ ποὺ περνοῦσε ἀπὸ ἐκεῖ. **Σ**τὴν ζωὴ μου, ποὺ εἶναι τώρα ἀρκετῶν ἐτῶν, δὲν ἔχω γνωρίσει ἄνθρωπο μὲ πρὸ ἀνοιχτὸ ὀρίζοντα: δὲν ἦταν κανένας ἀποκλεισμένος ἀπὸ τὸ ἐνδιαφέρον του, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν ἀμετανόητο ἀμαρτωλό. **Ὅ**ταν διέκρινε τὴν σκληρότητα καὶ τὴν ἐκούσια ἀμετανοησία, μόνον τότε δὲν ἔχανε τὸν πολῦτιμο χρόνον του.

Καὶ αὐτὴ ἡ παρατήρησις μᾶς φέρνει στὸ πρὸ σημαντικὸ σημεῖο τῆς προσωπικότητός του, καὶ αὐτὸ εἶναι ἡ καθολικὴ του ἀγάπη γιὰ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους κάθε εἵδους, κάθε φυλῆς, κάθε χώρας, καὶ κάθε τάξεως. **Ὅ**σο καιρὸ διατηροῦσε τὴν φυσικὴ καὶ διανοητικὴ δύναμη, ἦταν ἕτοιμος νὰ θυσιάξῃ ὅλο τὸν χρόνον του γιὰ νὰ συμβουλευσῇ τοὺς πλανεμένους, νὰ παρηγορήσῃ τοὺς θλιμμένους, καὶ νὰ διορθώσῃ τοὺς ἀμαρτωλούς. **Ἀ**φοῦ πολλές φορές ἤμουν ὁ μεταφραστὴς του ὅταν μιλοῦσε μὲ ἀλλόγλωσσους, θυμᾶμαι τὴν ἀκούραστη ἀφοσίωσίν του ἀκόμη καὶ στὸν πρὸ ἀσήμαντο ἄνθρωπο ποὺ τὸν εἶχε ἀνάγκη. **Ἐ**ξομολογοῦμαι μάλιστα, ὅτι ἔφθανα πολλές

φορὲς στὸ σημεῖο τῆς τελείας ἐξαντλήσεως καὶ ἀγανακτήσεως μετὰ τὸν κόπο τῆς μεταφράσεως, ἀπὸ τὸ πρῶτ' ἄχρι ἄργα τὴν νύκτα. **Ἐ**γὼ κουραζόμουν, ἐκεῖνος ποτέ, ὅταν ὑπῆρχε ἡ δυνατότητα νὰ ὠφελήσει κάποιον.

Αὐτὸ τὸ χαρακτηριστικὸ μᾶς φέρνει σὲ μία ἄλλη μεγάλη ἀγάπη τῆς ζωῆς του: τὴν Ἱεραποστολή. **Ὅ**πως διαβάζομε στὸν Βίο τοῦ Ἀγίου Δημητρίου, ποὺ ὡς κοσμικὸς ἔφερε τὸ ὄνομά του, καὶ ὁ Πατέρας μας θεωροῦσε πραγματικὰ τὴν ἡμέρα χαμένη, ἐὰν δὲν εἶχε φέρει κάποιον κοντὰ στὸν Χριστό, μέσα στὴν Ἀγία Του Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία. **Μ**ὲ τὴν δική του πρωτοβουλία ιδρύθηκαν οἱ Ἱεραποστολές μας στὴν Σουηδία, στὴν Ἰταλία, στὴν Γερμανία, στὴν Κένυα καὶ στὸ Κογκό. **Μ**ὲ τὴν δική του πρωτοβουλία δημιουργήθηκαν οἱ σχέσεις γνωριμίας πρῶτον, καὶ μετὰ πλήρους κοινωνίας μετὰ τὶς τοπικὲς Ἐκκλησίες τῶν Γνησίων Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν τῆς Βουλγαρίας, τῆς Ρουμανίας, τῆς Γεωργίας καὶ τῶν Ρώσων τῆς Διασποράς. **Κ**αὶ ἔτρεχε ὁ ἴδιος, ὅσο εἶχε τὶς δυνάμεις, σὲ ὅλες αὐτὲς τὶς περιοχές, συνοδευόμενος, συνήθως ἀπὸ τὸν ταλαίπωρο πατέρα Ἀμβρόσιο, στὸν ὁποῖο εἶχε ἀναθέσει νὰ μάθει τὶς γλῶσσες τῶν διαφόρων περιοχῶν ποὺ ἐνδιαφερόταν. **Ἡ** ἀγάπη του καὶ ὁ ζήλος του εἰδικῶς γιὰ τὴν Ρουμανικὴ Ἐκκλησία τοῦ Παλαιοῦ Ἡμερολογίου, καὶ ἡ πνευματικὴ ταύτιση μετὰ τὸν τότε Μητροπολίτη Σίλβεστρο ἔκανε πολλοὺς νὰ μιλήσουν γιὰ ἓναν ἄνθρωπο σὲ δύο σώματα! **Θ**υμᾶμαι πολὺ ζωντανὰ τὴν ὁδύνη του γιὰ τὸν θάνατο τοῦ Μητροπολίτου Σιλβέστρου, ποὺ τοῦ στοίχισε περισσότερο ἀπὸ καμμία ἄλλη ἀπώλεια ποὺ παρατήρησα τόσα χρόνια. **Ὁ** ἴδιος ὠμολογοῦσε, ὅτι τὸν Μητροπολίτη Σίλβεστρο ἀγαποῦσε πάνω ἀπὸ ὅλους τοὺς συνεπισκόπους τῆς Ἑλλάδος.

Ἦταν κυρίως στὸ ἔργο τῆς Ἱεραποστολῆς ποὺ ἤμουν σὲ συνεχῇ ἐπαφὴ μαζί του, καὶ μπορούσα νὰ παρακολουθήσω τὶς κινήσεις, τὶς ἀγωνίες καὶ τὶς προτεραιότητές του. **Εἶ**χε βαθεῖα κατανόηση τῶν διαφορῶν τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς νοοτροπίας τῶν λαῶν τῶν ἄλλων μερῶν τοῦ κόσμου, καὶ, ὅπως μπορούσε εὐκολα νὰ συσχετίζεται μετὰ ἀνθρώπους κάθε κοινωνικῆς τάξεως στὴν Ἑλλάδα, ἔτσι μπορούσε νὰ σχετίζεται καὶ νὰ χαίρεται καὶ νὰ συμπαθεῖ καὶ νὰ συμπάσχει μετὰ τοὺς ἀνθρώπους ὅλων τῶν λαῶν. **Τὸ** ἐνδιαφέρον του γιὰ τὸν Σουηδό, γιὰ τὸν Κενυάτη, γιὰ τὸν Αὐστραλό, γιὰ τὸν Ἰαπωνέζο, ἦταν ἀκριβῶς τὸ ἴδιο. **Ἀ**γωνία του ἦταν νὰ φέρει κοντὰ στὸν καθένα τὴν ἀλήθεια τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας Του. **Ἀ**γωνία του ἐπίσης ἦταν νὰ φυτευθοῦν Μοναστήρια παντοῦ,

μὲ τὴν πολὺ σωστὴ σκέψη, ὅτι ὁ Μοναχισμὸς εἶναι ἡ καλὺτερη μαρτυρία γιὰ τὴν Ὁρθόδοξη Χριστιανικὴ Πίστη μας στὸν ἔξω κόσμο. **Μ**ὲ τὴν εὐλογία του, παραδείγματος χάριν, ἡ Ἱεραποστολὴ μας στὴν Ἀφρικὴ σήμερα ἀριθμεῖ 79 κληρικούς, 7 μοναχοὺς καὶ 18 μοναχές, καὶ δεκάδες χιλιάδες κόσμο. **Κ**αὶ σημειώνομε ὅτι, μὲ ἐλάχιστες ἐξαιρέσεις, κανένας ἀπὸ αὐτοὺς δὲν προερχόταν ἀπὸ τοὺς νεοημερολογίτες, ἀλλὰ ἦταν καρπὸς τῶν δικῶν του ἱεραποστολικῶν κόπων.

Ἡ ἄλλη δραστηριότητα ποὺ ὅλοι θυμώμαστε, ἀλλὰ στὴν ὁποία ἐγὼ ὁ ἴδιος εἶχα λιγότερη προσωπικὴ σχέση, ἦταν οἱ συνεχεῖς καὶ ἔντονοι ἀγῶνες γιὰ τὴν υπεράσπιση τῆς καθαρότητος τῆς Πίστεως. **Αὐτὴ** ἡ ἀγωνία, ποὺ ἐνέπνευσε στὴν ψυχὴ του ὁ Γέροντάς του, Π. Φιλόθεος Ζερβάκος, ἦταν ἡ αἰτία πρωτίστως νὰ διακόψει τὴν κοινωνία μὲ τὴν νεοημερολογίτικη Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος τὸ 1969, πρᾶγμα ποὺ ἐγίνε αἰτία πολλῶν καὶ συνεχῶν συκοφαντιῶν καὶ διωγμῶν ἀπὸ τὴν ἐπίσημη Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, ποὺ ἐγὼ δὲν τὰ ἔζησα, διότι προσῆλθα στὸ Μοναστήρι τέσσερα χρόνια ἀργότερα, τὸ 1973. **Ἡ** ὁμολογία τῆς ἀνοθεύτου Ὁρθοδοξίας ὠδήγησε σὲ πολλὰς ἄλλες δραστηριότητες, ἐκδόσεις καὶ ἐκδηλώσεις, καὶ τὴν διεθνῇ διάδοση μιᾶς πρὸ βαθείας ἀνησυχίας γιὰ τὴν τόσο ταχεῖα καὶ τόσο γενικὴ πτώση τῶν λεγομένων «ἐπισήμων Ἐκκλησιῶν» στὴν συγκρητιστικὴ αἵρεση τοῦ Οἰκουμενισμοῦ. **Κ**αθὼς ὁ Πατέρας μας εἶχε συλλάβει ἀπὸ τότε τὴν χρησιμότητα τῶν συγχρόνων μαζικῶν μέσων γιὰ τὴν παγκόσμια ἐνημέρωση γιὰ τὰ τόσο ἐπίπονα αὐτὰ θέματα τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεώς μας, μέχρι σήμερα ποὺ μιλάμε τὰ ἀντι-οικουμενιστικὰ βίντεο ποὺ μὲ τὴν εὐλογία του ἐτοιμάσθηκαν τότε σὲ πολλὰς γλῶσσες, κυκλοφοροῦν σὲ ὅλο τὸν κόσμο, καὶ ὄχι μόνο ὠφελοῦν τοὺς πιστοὺς, ἀλλὰ καὶ ἐνοχλοῦν τοὺς οἰκουμενιστὰς στὴν ὀλέθρια ἐργασία τους στὴν κατάλυση τῆς ὀρθοδόξου συνειδήσεως. **Γ**ιὰ αὐτὰς τὶς δραστηριότητες θὰ μπορούσαμε νὰ μιλάμε γιὰ πολλὰς ὥρες, ἀλλὰ σκοπὸς μας ἐδῶ εἶναι περισσότερο νὰ φανερώνομε τὸ πρόσωπο τοῦ Πατέρα μας σὲ ἐκείνους ποὺ δὲν τὸν γνώριζαν προσωπικῶς.

Ὁ Πατέρας μας ἦταν ἄνθρωπος δραστήριος καὶ δημιουργικός: ἡ ξεκούρασις καὶ ἡ ἀδράνεια ἦταν τελείως ξένες στὴν ψυχὴ του. **Κ**αὶ πάλιν πρέπει νὰ ἐξομολογηθῶ, ὅτι κοντὰ του μερικὲς φορὲς εἶχα ἀγανακτήσει μὲ τὶς συνεχεῖς νέες ιδέες καὶ νέες δραστηριότητες, ποὺ συνέχεια μᾶς ὑποχρέωσε νὰ ἀναλάβωμε ὄχι μόνο ἡ ὑπακοή, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀγάπη καὶ σεβασμὸς ποὺ τρέφαμε γιὰ αὐτὸν ὅλα

τὰ πνευματικά του τέκνα. **Κ**αὶ τί δημιούργησε κατὰ τὴν διάρκεια τῆς ζωῆς στὴν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ –καὶ σημειώνομε ὅτι ἄρχισε τελείως μόνος καὶ τελείως πτωχός; **Π**ρωτίστως τὸ Μοναστήρι μας, τὰ πολλὰ κτήρια καὶ τοὺς πολλοὺς Ναοὺς, ἀλλὰ πάνω ἀπὸ αὐτὰ τὸ Κοινόβιο τῶν Μοναχῶν, στοὺς ὁποίους ἐνέπνεε ὄχι μόνο τὸ πνεῦμα τοῦ πατερικοῦ καὶ παραδοσιακοῦ Μοναχισμοῦ, ἀλλὰ καὶ τὴν φιλομάθεια, ὥστε νὰ συμπληρώνονται στὴν Ἀδελφότητα σχεδὸν ὅλες οἱ τεχνικὲς γνώσεις ποὺ χρειάζονται γιὰ τὴν μικρὴ κοινωνία ποὺ εἶναι ἡ Μοναστικὴ Κοινότητα. **Μ**ετὰ ἔρχονται τὰ Μετόχια ποὺ ἀνήγειρε μὲ τόση ἐπιμέλεια στὴν Χρυσοβίτσα, στὰ Ρόγγια, στὴν Εὐβοία, Θεσσαλονίκη, Τήνο, Ἀθῆνα, Βουκουρέστι καὶ ἄλλοι. **Μ**ετὰ ἔχομε τὰ δύο γυναικεῖα Μοναστήρια: τὴν Μονὴ τῶν Ἀγίων Ἀγγέλων ποὺ δημιούργησε μαζί μὲ τὴν Ὁσιωτάτῃ Γερρόντισσα Κυπριανή, καὶ τὴν Μονὴ τῆς Ἀγίας Παρασκευῆς ποὺ ἀνέστησε καὶ ἀνέδειξε. **Θ**ὰ ἦταν παράλειψις ἐδῶ νὰ μὴν ἀναφέρωμε τὴν ἀφοσιωμένη καὶ σκληρὴ ἐργασία ποὺ κατέβαλλε τόσα χρόνια κοντὰ τοῦ ὁ Πατὴρ Σεραφεῖμ, ποὺ ἀπὸ παιδάκι ἔγινε ὁ κυρίως συνεργάτης τοῦ στὰ ἔργα αὐτὰ τῆς οἰκοδομῆς, τὴν ὁποία συνεχίζει τώρα στὰ γεράματα, ἀλλὰ καὶ ὅλων τῶν πνευματικῶν τέκνων του, πού, ἐμπνευσμένοι ἀπὸ τὶς ιδέες του, ἔδιναν τὸν χρόνο, τὸν κόπο, καὶ πολλάκις τὰ χρήματά τους γιὰ τὴν πραγματοποίηση τῶν ὁνείρων του.

Πῶς ἦταν δυνατόν νὰ συνδυασθοῦν αὐτὰ τὰ χαρακτηριστικὰ μὲ τὰ ἀτελείωτα ἄλλα καθήκοντά του, ὡς ἐπισκόπου καὶ συγχρόνως ἡγουμένου τῆς Μονῆς; **Τ**ὴν ἐξομολόγηση ὄχι μόνο τῶν Μοναχῶν ἀλλὰ καὶ τόσων λαϊκῶν σε ὅλη τὴν Ἑλλάδα; **Τ**ὰ λειτουργικά, τὰ διοικητικά, τὰ οἰκονομικά; **Π**ῶς μπορούσε ὁ νοῦς του νὰ συγκρατεῖ τόσες ὑποθέσεις, τόσα ὀνόματα, τόσες προσωπικὲς ἱστορίες καὶ προβλήματα; **Εἶ**χε, βεβαίως, ὅπως εἶπαμε, σπανία μνήμη, ἀλλὰ μαζί μὲ αὐτὴν ὑπῆρχε ἡ φανερὴ ἐπέμβασις τοῦ Ἀγίου Πνεύματος ποὺ ἦταν καρπὸς τῆς ἀγαπώσης καρδίας του. **Κ**οντὰ τοῦ ὁ καθένας αἰσθανόταν, ὅτι ὁ Πατέρας δὲν εἶχε καμμία ἄλλη ὑπόθεση στὸν νοῦ του ἐκτὸς ἀπὸ τὴν δική του, διότι ἔδινε ὅλη τὴν ψυχὴ καὶ τὴν δύναμη τῆς προσοχῆς του στὸν καθένα ποὺ βρισκόταν μπροστά του. **Ἔ**τσι ὑπαγορεύει ὁ νόμος τῆς ἀγάπης, ποὺ ἦταν ὁ ὁδηγὸς τῆς ζωῆς του. **Εἶ**ναι σχεδὸν εἴκοσι χρόνια ἀπὸ τότε ποὺ χάσαμε τὴν ἐπικοινωνία μαζί του, ἀλλὰ καὶ σήμερα ἡχεῖ στὰ αὐτιά μου, καί, εἶμαι βέβαιος, στὰ αὐτιά πολλῶν ἀπὸ σᾶς, ἡ φωνὴ τοῦ ἐλέγχου του: **«**Αὐτὸ ποὺ ἔκανες, αὐτὸ ποὺ εἶπες, εἶναι σύμφω-

νο μὲ τὸν νόμο τῆς ἀγάπης;». **Τ**όσες φορές μᾶς ἔλεγε, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐννοοῦσε: «**Τ**ὸ Μοναστήρι μας τὸ ἔχω ἀγαπήσει ὅσο κανένα ἄλλο μέρος στὸν κόσμο, ἀλλὰ ἐὰν διαπιστώσω ὅτι δὲν ὑπάρχει ἐκεῖ ἡ ἀγάπη, τότε θὰ ἐξαφανισθῶ, καὶ δὲν θὰ ξέρετε ποῦ νὰ μὲ βρεῖτε». **Σ**τοὺς Μοναχοὺς, ἀλλὰ καὶ στοὺς λαϊκοὺς ἐπέβαλλε τὸν νόμο τῆς ἀγάπης, ὡς πρῶτο μέλημα στὶς σχέσεις μὲ τὸν Θεὸν καὶ τοὺς ἀνθρώπους.

Δὲν ὑπάρχει ἄνθρωπος ποὺ νὰ ζήσει καὶ νὰ μὴν ἁμαρτήσῃ, καὶ ὁ Πατέρας μας ἔκανε βεβαίως μερικὰ λάθη, ἀλλὰ πάντα ἀπὸ τὴν ἄδολη καρδιά του, ποὺ τὸν ἔκανε μερικὲς φορές νὰ δώσει τὴν ἐμπιστοσύνη ἐκεῖ ποὺ δὲν ἔπρεπε, σὲ ἀνθρώπους ποὺ ἐνεργοῦσαν μὲ πονηρία, πρᾶγμα ποὺ ἦταν τόσο ξένο στὴν δική του προσωπικότητα, ὥστε δὲν τοὺς κατανοοῦσε. **Ἀ**λλὰ τὰ λάθη του τὰ διώρθωνε ὅσο μπορούσε, καὶ πολλές φορές τὰ ἐξομολογήθηκε κατ' ἰδίαν σὲ μᾶς τὰ πνευματικά του τέκνα, ἀλλὰ καὶ δημοσίως.

Ὅλα ὅσα ἀνέφερα εἶναι μόνο μία γρήγορη περιγραφή, σὰν ἓνα πορτραῖτο, ἂν θέλετε, ποὺ δείχνει τὴν ἐξωτερικὴ ἐμφάνιση τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ συγχρόνως προσπαθεῖ, μέσῳ αὐτῆς τῆς ἐμφάνισης, νὰ δώσει μία, ἔστω ἐλάχιστη ιδέα τῆς ἐσωτερικῆς ζωῆς. **Δ**ὲν προσπάθησα νὰ δώσω μία περιγραφή τῆς πορείας τῆς ζωῆς του, διότι περισσότερο ἤθελα νὰ κάνω μία ἀνάμνηση τοῦ ἀνθρώπου γιὰ ἐκεῖνους ποὺ εἶναι μέλη τῆς πνευματικῆς μας οἰκογενείας, ἀλλὰ δὲν εἶχαν τὴν εὐλογία νὰ γνωρίζουν τὸν Πατέρα μας αὐτοπροσώπως.

Ἦταν ἄνθρωπος πολὺ μεγάλων πνευματικῶν διαστάσεων, δηλαδή ὄχι μόνο ἡγετικὸ πρόσωπο, ἀλλὰ πρόσωπο χαρισματικό, ποὺ θύμιζε τὰ λόγια τοῦ Ἀγίου Σεραφεῖμ τοῦ Σάρωβ: «**Α**πόκτησε τὴν χάριν τοῦ Ἀγίου Πνεύματος καὶ θὰ σωθοῦν χιλιάδες ψυχὲς γύρω σου». **Αὐ**τὸ πραγματοποιήθηκε στὴν ζωή του: ἀπὸ τὸ νὰ εἶναι ἓνας Μοναχὸς μόνος του σὲ ἓνα μικρό, πτωχό, ἀπομακρυσμένο ἐρημητήριο ἔγινε σὲ λίγα χρόνια πατέρας πλήθους Μοναχῶν, Μοναζουσῶν, καὶ οἰκογενειῶν, καὶ ὁδηγὸς πολλῶν ἁμαρτωλῶν στὸ δρόμο τῆς μετανοίας. **Ἦ** πνευματικὴ του κίνηση, πού, ὅπως εἶπαμε, δὲν ἦταν δική του, ἀλλὰ τῶν παλαιῶν καὶ τῶν συγχρόνων Ἀγίων, ἐλπίζομε, παρὰ τὶς ἀδυναμίες ἡμῶν τῶν διαδόχων του, θὰ συνεχίζει νὰ φωτίζει τὸν δρόμο πρὸς τὸν Οὐρανὸ γιὰ πολλοὺς ἁμαρτωλοὺς πού, σὰν τὸν Ἅγιο Κυπριανό, περιμένουν τὸν ἄνθρωπο νὰ τοὺς δείξῃ τὸν δρόμο τῆς ἐπιστροφῆς καὶ σωτηρίας.

Κλείνοντας, θὰ ἤθελα νὰ ἀναλογισθῶ τι σημαίνει σήμερα γιὰ

ὅλους μας ἡ μαρτυρία τοῦ Πατέρα μας, τόσο γιὰ μᾶς ποὺ τὸν γνωρίζαμε, ὅσο γιὰ ἐκείνους ποὺ ἀνήκουν στὴν ἐπομένη γενεά, μία γενεὰ Ἀγιοκυπριανιτῶν ποὺ βλέπει τὴν φωτογραφία τοῦ Πατέρα νὰ δεσπόζει παντοῦ στὸ Μοναστήρι μας, ἀλλὰ δὲν εἶχαν τὴν εὐλογία νὰ τὸν ζήσουν ἀπὸ κοντά.

Πρῶτο πρέπει νὰ τονισθῇ, ὅτι οἱ ἀρετὲς καὶ τὰ χαρίσματα ποὺ ἐκεῖνος κατεῖχε, πολὺ σπανίως δίδονται ὅλα μαζί σὲ ἓναν ἄνθρωπο ὅπως στὸν Πατέρα μας. **Ο**ὔτε ἡμεῖς οἱ Ἐπίσκοποι ποὺ φέρομε τὴν ἁγιοπνευματικὴ δωρεὰ τῆς ἀρχιερωσύνης, δὲν ἔχομε καμμία ἐλπίδα νὰ τὸν ὁμοιάζομε στὰ χαρίσματα αὐτά. **Τ**ὸ παράδειγμά του γιὰ μᾶς πρέπει μᾶλλον νὰ ἀναζητηθεῖ ἄλλου. **Π**ιστεύω ὅτι ἔγκειται περισσότερο στὴν ἄσκηση τῆς καθολικῆς ἀγάπης ποὺ μᾶς δίδασκε ὁ Πατέρας, ἀγάπης πρὸς τὸν μεγάλο καὶ τὸν μικρό, γιὰ τὸ παιδί καὶ γιὰ τὸ γεροντάκι, γιὰ αὐτοὺς ποὺ μᾶς ἀγαποῦν καὶ γιὰ αὐτοὺς ποὺ μᾶς πολεμοῦν, γιὰ κάθε συνάνθρωπό μας ποὺ βρίσκεται στὴν ἀνάγκη, ἀλλὰ ὅλο περισσότερο γιὰ αὐτοὺς ποὺ, ὅπως ὁ παραλυτικὸς τοῦ Εὐαγγελίου, «ἄνθρωπο» περιμένουν νὰ τοὺς σπρώξει στὴν σωστὴ κατεύθυνση, ὥστε νὰ μποῦν στὴν θεραπευτικὴ κολυμβήθρα, δηλαδὴ τὴν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ. **Δ**ιότι ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὰ πλάσματά Του ἦταν, διὰ νὰ χρησιμοποιοῦμε μία ἀναλογία, τὸ καύσιμο ποὺ τὸν τροφοδοτοῦσε καὶ τοῦ χάριζε τὴν ἀτελείωτη φυσικὴ καὶ πνευματικὴ ἐνέργεια.

Οπως, πιστεύω, πολλὰ ἀπὸ τὰ πνευματικά του τέκνα, πολλὲς φορὲς τὸν βλέπω στὸν ὕπνο. **Β**εβαίως τὰ ὄνειρα δὲν εἶναι πιστευτά, ἀλλὰ ἐνίοτε δείχνουν μία ἀόρατη πραγματικότητα. **Εἶ**δα, λοιπὸν, μία φορά, ὅτι βρισκόμουν στὸ κάτω μέρος μιᾶς μεγάλης πέτρινης σκάλας, καὶ ἄκουσα μία φωνὴ ποὺ εἶπε, ὅτι ὁ Πατέρας κατεβαίνει. **Τ**ότε δὲν εἶδα σχῆμα ἀνθρώπου, ἀλλὰ ἓνα φῶς, ἀμυδρὸ στὴν ἀρχή, ποὺ ὅλο δυνάμωνε μέχρι ποὺ ἦταν ἐκτυφλωτικὸ, καὶ ξύπνησα γεμᾶτος ἀπὸ τὴν χαρὰ τοῦ φωτὸς ἐκείνου.

Πιστεύομε πραγματικὰ ὅτι ὁ Πατέρας μας εὐρίσκεται στὸ Θεῖο Φῶς, ἀλλὰ καὶ ὅτι, ὡς φίλος Χριστοῦ ἔχει τὴν δυνατότητα νὰ μεταδίδει τὸ φῶς σὲ μᾶς ποὺ βρισκόμαστε στὸ σκοτάδι τοῦ κόσμου τούτου. **Ν**ὰ γινόμαστε, λοιπὸν, πιστοὶ ὁπαδοὶ τῆς διδασκαλίας του, ὥστε νὰ ἀξιωθοῦμε νὰ ἔχομε τουλάχιστον μία μικρὴ γωνία στὸ οὐράνιο παλάτι ποὺ ἔχει ἐτοιμάσει γιὰ τὰ ἀγαπητά του πνευματικὰ παιδιά. **Ἀ**μήν!

† Ὁ Μεθόνης Ἀμβρόσιος